

Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами

Відходи – це будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і яких власники позбуваються.

В Національній стратегії управління відходами в Україні до 2030 року йдеться про проблему відходів як про масштабну, і таку, яка викликана, в першу чергу, домінуванням в національній економіці ресурсоемних багатовідхідних технологій, а також відсутністю ефективного управління відходами.

Неефективне управління відходами призводить до значного негативного впливу на довкілля (атмосферне повітря, підземні води, тваринний і рослинний світ, ґрунти, необхідність вилучення великих земельних ділянок), а також на здоров'я людей. Серед основних тенденцій, пов'язаних з неефективним управлінням відходами в Україні є такі:

- 1) значні обсяги утворення і накопичення відходів як у промисловому, так і побутовому секторі;
- 2) орієнтація на полігонне захоронення відходів;
- 3) розміщення відходів на сміттєзвалищах та/або стихійних сміттєзвалищах, більшість з яких не відповідають вимогам екологічної безпеки;
- 4) низький рівень використання відходів у якості вторинної сировини;
- 5) низький рівень впровадження ефективних підходів і технологій поводження з відходами тощо.

Слід зазначити, що державний облік та статистика побутових відходів в Україні мають суттєві недоліки. У статистичній звітності та нормативно-правових актах щодо поводження з різними видами відходів оперують як об'ємними, так і ваговими категоріями. Перерахунок одних одиниць в інші призводить до значних похибок під час проведеної оцінки, прогнозів тощо.

В Україні щороку утворюється близько 52 млн. м³ побутових відходів, або близько 10 млн. тон. Найбільше відходів утворюється в Дніпропетровській (66%), Кіровоградській (10%), Полтавській (10%) областях. У 2017 році Кіровоградська область утворила 37,6 млн тон відходів, а накопичено 40,8 млн тон відходів, лише 3% відходів утилізується .

Побутові відходи – це відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі) і не використовуються за місцем їх накопичення. Побутові відходи складають,

орієнтовно, 2,5% від загальної кількості відходів. Побутових відходів у 2018 році у Кіровоградській області було накопичено близько 600 тис. тон. 64,8% населення області охоплено послугами з вивезення побутових відходів відповідно до санітарних норм. І лише для 10% жителів регіону створено умови для роздільного сортування відходів. Загальною тенденцією для України є високий рівень захоронення відходів на полігонах – туди потрапляє 93%. Трохи більше 2% спалюється, і лише 4,5 % потрапляє на заготівельні пункти вторинної сировини і сміттєпереробні заводи. Загальна площа сміттєзвалищ у Кіровоградській області перевищує 500 га, 18 сміттєзвалищ не відповідають нормам безпеки. Несанкціонованих сміттєзвалищ на теренах області більше 1700 одиниць.

Як зменшити кількість побутових відходів? Зменшити кількість відходів не так складно, як може здаватися. **Можна почати з найпростішого:**

сортування та компостування відходів,

покупка товарів тривалого користування,

ремонт виробів замість купівлі нових,

еко-сумка замість пластикових пакетів,

замість одноразових масок – тканинні багаторазові,

замість одноразових стаканчиків – зручні термкружки,

замість звичайної зубної щітки – бамбукова та багато іншого.

Варто докласти зусиль, щоб наше довкілля було чистим і гарним, а головне – безпечним.

Дізнатися більше:

Книги

Білявський Г. О. Основи екологічних знань: пробний підручник для учнів 10-11 кл. / Г. О. Білявський, Р. С. Фурдуй, І. Ю. Костіков / Г. О. Білявський. – К.: Либідь, 2000. – 336 с.

Джигирей В. С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: навчальний посібник для студентів / В. С. Джигирей. – 2-е вид., стереот. – К.: Знання, 2002. – 203 с.

Любарова, В. М. Екологічний зорепад у іграх та розвагах: посібник / В. М. Любарова, І. Б. Стеценко. – К.: Шкільний світ, 2009. – 128 с.: іл.

Сафронов, Т. А. Екологічні основи природокористування: навчальний посібник для студентів / Т. А. Сафронов. – Львів: Новий Світ-2000, 2006. – 248 с.

Ткачук Г. Книжка про сміття / Г. Ткачук. – Львів: Вид-во Старого Лева, 2019. – 132 с.: іл.

Файві Е. Сміттєва революція: порушуючи круговерть марнотратства / Е. Файві; пер. І. Андрущенко; худож. Б. Славін. – Х.: Ранок, 2019. – 64 с.: іл.

Публікації

Бондаренко, Е. Путешествие по отходам Кировограда / Е. Бондаренко // Ведомости Плюс. – 2011. – **12 августа**. – С. 1: фото.

Єфименко В. В. Я хочу жити на чистій планеті!: година спілкування / В.В. Єфименко // Вихователю ГПД усе для роботи. – 2015. – **№ 2**. – С. 31-32.

Жуков Борис. Выброшенный мир / Борис Жуков // Вокруг света. – 2008. – **№ 9**. – С. 80-91.

Іванова, Ірина. Голландці хочуть виробляти в області альтернативну енергетику на смітті: новини коротко / Ірина Іванова // Кіровоградська правда. – 2015. – 27 лютого. – С. 2: фото.

Корисні відходи, які варто запасати // 21-й канал. – 2017. – **16 березня**. – С. 12.

Макей, Людмила. Сортивання й переробка сміття – наука, яку українцям належить освоїти / Людмила Макей // Первая городская газета. – 2018. – **29 марта**. – С. 4: фот.

Маринець, Наталка. У Кропивницькому цьогоріч запрацює комплекс дегазації сміття / Наталка Маринець // Кіровоградська правда. – 2019. – **21 березня**. – С. 2.

Семенюк Дмитро. Наталя Бардалим: Збирайте місяць неорганічне сміття і дізнаєтесь, як сильно потрібна природі ваша допомога / Дмитро Семенюк // Первая городская газета. – 2019. – **23 мая**. – С. 5: фот.

Сідорова Олена. З нового року в Україні сортуватимуть сміття: та чи готові в області до таких змін? / Олена Сідорова // Кіровоградська правда. – 2017. – **5 грудня**. – С. 3.

Терещенко Ірина. Батарейки, здавайтеся!: заняття в альтанці для дітей старшої групи / І. Терещенко // Дошкільне виховання. – 2019. – **№ 6**. – С. 17-19: портр.: фот. кол.

Черв'яки на Завадівці: на завадівському сміттєзвалищі каліфорнійські черв'яки переробляють **відходи** на добрива. Це експериментальний проект підприємства "Екостайл" // Наше місто. – 2018. – **26 липня**. – С. 1.

Шевельов О. Відходи пет-пляшок. Проблеми переробки. Нове життя / О. Шевельов // Вечірня газета. – 2010. – 26 березня. – С. 7.

Ресурси Інтернет:

«Базове дослідження стану та напрямів розвитку екологічної політики України та перспектив посилення участі організацій громадянського суспільства у розробці та впровадженні політик, дружніх до довкілля» (період: 2018 - січень 2019) [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.irf.ua/wp>

<content/uploads/2019/12/baseline-research-report-publishing-dec-2019.pdf> . – (Дата звернення 3.06.2020). – Назва з екрана. – Мова укр.

Еко-шпаргалка: як зменшити кількість відходів [Електронний ресурс] // СОСА-COLA УКРАЇНА: [веб-сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.coca-cola.ua/do-good/world-without-waste/eco-cheat-sheet/eco-shpargalka> . – (Дата звернення 3.06.2020). – Назва з екрана. – Мова укр.

Євлоєва Т. Життя без сміття. Я чотири роки живу за принципом zero waste [Електронний ресурс] // THE VILLAGE УКРАЇНА: [веб-сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.the-village.com.ua/village/city/eco/293555-zero-waste> . – (Дата звернення 3.06.2020). – Назва з екрана. – Мова укр.

Почни із себе: 39 маленьких порад, які врятовують велику планету [Електронний ресурс] // THE VILLAGE УКРАЇНА: [веб-сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу <https://www.the-village.com.ua/village/city/save-the-planet/278503-yves-rocher-special5?from=readmore> . – (Дата звернення 3.06.2020). – Назва з екрана. – Мова укр.

Стратегічний аналіз соціально-економічного розвитку Кіровоградської області (виконано в межах розробки проекту Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки) [Електронний ресурс]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://ekonomika.kr-admin.gov.ua/files/sag0719.pdf> . – (Дата звернення 3.06.2020). – Назва з екрана. – Мова укр.